

Най-сетнѣ Севтесъ билъ принуденъ да отстѫпи на по-силния противникъ и да потърси помощъ, за която прибѣгналъ къмъ Антигона, който тогава водилъ война съ Лизимаха.

Монети отъ Севтесъ III.

За значителното могъщество на Севтесъ III. може да се сѫди не само отъ свѣдѣнието на Диодора, който два пъти го споменува изрично като *тракийски царь*, както е казано по-горѣ, но и отъ факта, че този царь ковалъ монети съ името си.

Отъ Севтесъ III. сѫ извѣстни досега само бронзови монети, въ които се повтаря слѣдниятъ типъ:

1. *Лицето*. Брадата глава, овѣнчана съ диадема, на десно. Образътъ е окръженъ съ зрѣнчестъ кръгъ.

Опакото. Конникъ въ галопъ ѝзди на десно. Надъ конника се чете надпись **ΣΕΓΘΟΥ**, който означава името на царя въ род. пад.: **Σεύθοι**. Подъ коня се виждатъ двѣ клончета.

Монетата е бронзова, диям. 21 милим. — Глед. таблица II. бр. 5., който прѣставя екземплара на Нар. Музей въ София.

2. *Лицето*. Сѫщи типъ, вмѣсто диадема главата е овѣнчана съ лавровъ вѣнецъ.

Опакото. Сѫщи типъ както на прѣдния екземпляръ; конятъ е въ ходъ. Надъ конника сѫщиятъ надпись: **ΣΕΓΘΟΥ**. Подъ корема на коня се вижда осмолъжеста звѣзица съ точка въ срѣдата, прѣдъ коня вѣнецъ. Подъ конника се чете полуизтрѣти надпись: **ΦΙΛΙΠΠΟΥ**, отъ който може да се заключи, че тая монета, изпърво на Филипъ II., била прѣкована въ монета на Севтесъ III.

Монетата е бронзова, диям. 24 милим.

Глед. таблица II. бр. 6., който изобразява екземплара на Нар. Музей въ София.³⁾

Колкото се отнася до лицето на тѣзи монети, Cary, *Histoire des rois de Thrace*⁴⁾ стр. 29. счита главата за лика на Севтесъ III; като

³⁾ Отъ монетитѣ на Севтесъ III. притежава Нар. Музей въ София 14 екземплара, отъ които екземплярътъ съ надпись **φαστέως Σεύθοι** билъ намѣренъ въ Т.-Пазарджишко, единъ въ Чирпанско, 4 Старо-Загорско, а останалите изъ разни мѣста въ Южна-България, гдѣто били намѣрени и монетитѣ отъ Севтесъ IV., описани по-долу. Отъ мѣстонахождението може поне косвено да се заключи, че Севтесъ III. и IV. владѣли нѣкога и сегашната Южна-България, називаема и до днес Тракия. — Който сѣира и намира старитѣ монети, трѣбва всекога да забѣльзе или съобщава точно мѣстонахождението имъ, защото отъ такива данни може да се установи, кои мѣста били заселени въ онни врѣмена, на които принадлежатъ монетитѣ, прѣзъ кои пѣтица минавала търговията; отъ мѣстонахождението на извѣстни монети може да се докаже положението на нѣкога древни градове, кои и въ кое врѣме владѣли въ една страна; отъ мѣстонахождението на монетитѣ може да се заключи за монетарията или мѣстото, гдѣ били кованы сѫщите монети; най-нагледно доказателство за това прѣставяютъ описанитѣ по-горѣ монети съ знакъ на града Кипсела, на които мѣстонахождението значително улеснило рѣшенето на въпроса, гдѣ били кованы тѣзи монети. Ако се намѣрятъ монети заедно съ други стариини безъ надписи, то споредъ надписи на монетитѣ или споредъ тѣхните типове може да се опредѣли поне приблизително, къмъ кой вѣкъ могатъ да се отнесатъ и самите стариини. Отъ тѣзи нѣколько бѣлѣжки се вижда, каква важна роля играятъ монетитѣ въ археологическите находки. Ср. Сбм. I. Илиевъ А., Българска нумизматика, стр. 97—98.

⁴⁾ Cary, *Histoire des rois de Thrace* стр. 38—29. начева нумизматиката на тракийските царе съ монетитѣ на Севтесъ III., като казва: „Ние нѣмаме монети отъ напрѣжнитѣ